

**İMAM HATİP VE ANADOLU İMAM HATİP LİSELERİ MESLEKİ ARAPÇA DERSİ (9-12.SINIFLAR)'NİN ÖĞRETİM PROGRAMI DOĞRULTUSUNDA
HAZIRLANAN TASLAK DERS KİTAPLARINI İNCELEME VE DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ**

	Kısaltmalar	(*) → DK, ÇK ve ÖK. DK: Baskıya hazır ders kitabı ÖK: Baskıya hazır öğretmen kılavuz kitabı ÇK: Baskıya hazır öğrenci çalışma kitabı KP: Kazanım puanı	PUAN	
YARDIMCI UNSURLAR	İçindekiler (1)	En fazla eksiltilecek puan	10	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bu bölüm içerikteki bilgilere kolay ulaşılabilir biçimde düzenlenmiş olmalı. (*) ▪ Bu bölümde yer alan sayfa numaraları, içerikteki sayfa numaraları ile aynı olmalı. (*) ▪ İçerik bölümündeki başlık ve alt başlıklar, içindekiler bölümündekilerle uyumlu olmalı. (*) 	0,25	
	Kitaptan Yararlanmayı Kolaylaştıracak Unsurlar (2)	A	▪ Kitaptan daha verimli bir şekilde yararlanmayı sağlamak amacıyla sembol, logo vb. unsurlara yer verilmeli. (*)	10
		B	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Öğretmen kılavuz kitabındaki temalarda yer alan kazanım ve dil bilgisi yapıları yıllık planda yer almalı. (ÖK) ▪ İşlenişte kullanılması öngörülen ve sınıfta bulunmayan araç-gereçler önceden belirtilmeli. (ÖK) ▪ Konularda verilmek istenen becerilere ait kazanım ifadeleri programa uygun olarak dersin kimlik bölümünde yer almalı. (ÖK) 	1,5
	Sözlük (3)	En fazla eksiltilecek puan	10	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sözlük bölümü, içerikte açıklaması yer almayan terim ve kelimelerden oluşmalı. (*) ▪ Öğretmen kılavuz kitabındaki sözlük bölümü öğretmene yönelik olarak düzenlenmeli. (ÖK) ▪ Sözlük hazırlama tekniklerine uyulmalı. (ÖK) ▪ Tema sonlarında kelime listeleri verilmeli. (DK) 	0,5	
	Kaynakça (4)	En fazla eksiltilecek puan	10	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kitapta kullanılan kaynaklar kaynakça bölümünde yer almalı. (*) ▪ Kaynakça bölümü kurallara uygun düzenlenmeli, kaynakların verilmiş biçiminde birlik sağlanmalı. (*) ▪ Metinlerin kaynakçaları tam ve açık verilmeli. (*) 	0,25	
	(CD) (5)	En fazla eksiltilecek puan	10	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD'deki diyalogla kitaptaki diyalog aynı olmalı. CD'deki diyalogların seslendirilmesinde vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat edilmeli. (DK) ▪ CD'de teknik hata bulunmamalı. Metin ve diyalogların seslendirilmesi metin ve diyalogdaki şahısların yaş ve cinsiyetine uygun olmalı. (DK) 	0,25	
İÇERİK	Kazanım (6)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dinleme-anlama, okuma-anlama, konuşma ve yazma becerilerine ait kazanımlar tam verilmeli. (DK) ▪ Kazanımlar, öğretim programında yer alan kazanımlara ilişkin açıklamalar bölümündeki uyarılar da dikkate alınarak eksiksiz işlenmeli. (DK) 	1 K.P.*	
	Temalar ve Konular (7)	En fazla eksiltilecek puan	750	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Temaya uygun olarak seçilen konular Mesleki Arapça Dersi Öğretim Programı'na uygun olmalı. (*) ▪ Temalar; mektup, diyalog, dinî ve mesleki metinler, şiir, şarkı, ilahi, bulmaca, fıkra ve benzerlerini içermeli. (DK) ▪ Seçilen metinler temaya uygun olmalı. (*) ▪ İçerik öğrencinin yaş ve gelişim düzeyine uygun olmalı ve yakın çevresinden seçilmeli. (*) ▪ Metinlerde dinleme-anlama, okuma-anlama, konuşma ve yazma becerileri arasında denge gözetilmeli. (*) ▪ Dil bilgisi konuları içeriği destekleyecek nitelikte dil bilgisi tablolarından seçilmeli. (*) ▪ Tema, konu ve dil bilgisi bölümlerinde öğretim programındaki sınıf düzeyi ile ilgili açıklama ve sınırlılıklara uyulmalı, öğretim programıyla paralellik sağlamalı. (*) ▪ Kullanılan dil, kelime seçimi, cümle yapıları cümle ve metin uzunluğu bakımından öğrenci düzeyine uygun olmalı. (*) ▪ Kavram ve terimlerin kullanımında nüsha genelinde birlik sağlanmalı. (*) ▪ Metinler öğretim programındaki konuları desteklemeli. (*) 	1,5	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Metinler öğrencilerde olumlu tutum ve davranış geliştirmeye yönelik mesajlar içermeli. (*) ▪ Temaların işlenişinde öğrenci seviyesine uygun ayet ve hadislerden örnekler verilmeli. (DK) ▪ Alıntı yapılan ayet ve hadisler koyu yazımla verilmeli, ayetler kısmen alınmışsa uygun noktalama imi ile belirtilmeli. (*) ▪ Aynı kaynaktan üçten fazla metin alınmamalı (Kur'an-ı Kerim ve hadis metinleri hariç). Kitapta yer alan metinlerin tamamı alıntılardan oluşmamalı. (DK, ÇK) ▪ Tema ve konuların işleniş sürecinde içeriği destekleyecek görsel araç-gereçlerden yararlanılmalı. (*) ▪ Paragraflardaki anlatımlar konu başlığını desteklemeli. Paragraflarda gereksiz kelime ve cümle tekrarı bulunmamalı. (*) ▪ Metinlerde yazım hatası bulunmamalı. Benzer biçimde düzenlenen ifadelerin yazım, noktalama ve harekelenmesinde birlik sağlanmalı. (*) ▪ Metinlerde noktalama ve hareke hatası bulunmamalı (Noktalama ve hareke hatası 10 (on) hataya kadar tek tek yazılır ve her biri için ayrı puan düşülür. Hata sayısı 10 (on)'dan fazla olursa eleştiri genellenir ve toplam 10 (on) hata puanı düşülür.). ▪ Cümlelerde anlatım bozukluğu bulunmamalı. (*) ▪ İşleniş, Mesleki Arapça Dersi Öğretim Programı'ndaki öğrenme ve öğretme süreçlerine uygun olmalı. (ÖK, DK) ▪ Öğrenciyi hem fiziksel hem de zihinsel olarak aktif kılan öğrenci merkezli öğretim yöntemine yer verilmeli. (*) ▪ İşlenişte öğrencilerin ilgisini çekecek ve motivasyonunu artıracak farklı öğrenme teknikleri, oyun vb. öğelere yer verilmeli.(DK) ▪ Metinler, içerik bakımından öğrencinin günlük hayatı, bilgi, beceri, anlayış ve tutumları dikkate alınarak sınıf düzeyine uygun seçilmeli. (*) ▪ İşleniş aşamalarında şablon ifadelere yer verilmemeli. (*) ▪ Tema başlarında yer alan hazırlık çalışmaları öğrencileri araştırmaya, incelemeye, düşünmeye ve gözlem yapmaya yönlendirecek nitelikte düzenlenmeli. Hazırlık çalışmaları temaya uygun olarak seçilen konuların yoğunluğuna göre üçten az beşten fazla olmamalı. (DK) ▪ Açıklama ve anlatımlarda öğrencinin duyuşsal, sosyal ve zihinsel gelişimi gözetilmeli. (DK, ÇK) ▪ Kitap genelindeki konuların işlenişinde yer alan örnek, açıklama ve yönlendirmelerde gereksiz bilgi, ayrıntı ve tekrara yer verilmemeli. (*) ▪ Ders ve öğrenci çalışma kitabı arasında kazanımların gerçekleşmesini sağlayacak gerekli yönlendirme ve bağlantılar öğretmen kılavuz kitabında yapılmalı. (ÖK) ▪ Tema ve konu işlenişlerinin sıralanışlarında nüshalar arasında paralellik sağlanmalı. (*) ▪ Becerilere ait etkinlikler, konunun öğrenimine katkı sağlayıcı nitelikte olmalı. ▪ Ders ve öğrenci çalışma kitabındaki tüm sayfalar öğretmen kılavuz kitabında yer almalı. (ÖK) ▪ Öğretimle ilgili materyaller (görsel, işitsel vb.) konunun özelliğine göre doğru ve aktif olarak kullanılmalı. (DK, ÇK) ▪ İçerikle ilgili istatistiki veriler güncel ve doğru olmalı. (*) ▪ Metin ve işlenişte reklam unsuru yer almamalı. (*) ▪ Kitapta yer alan hadislerin metin ve tercüme ile okuma metni, şiir, dua ve benzeri tüm alıntılarının kaynaklarının fotokopisine baskıya hazır nüshanın ekinde yer verilmeli (Kaynaklara ait gönderilmeyen fotokopi sayısı 10 (on)'a kadar tek tek yazılır ve her biri için ayrı puan düşülür. 10 (on)'u geçerse eleştiri genellenir ve toplam 50 (elli) hata puanı düşülür.). (*) 	
Bilimsel Hata (8)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Her türlü kavram, tanım, açıklama, tarih ve benzeri hususlarda bilgi yanlışlığı bulunmamalı. (*) 	3
Süre (9)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tema ve konular için ayrılan süre, programda önerilen süre ya da ders saatine uygun planlanmalı.(ÖK) ▪ Alıştırmalar yıllık planda belirtilen süreye uygun olmalı. (ÖK) 	0,5

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Programın öngördüğü değişik ölçme-değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmeli.(DK) ▪ Ölçme - değerlendirme çalışmaları ve etkinlikler, öğretim programındaki becerilere ait kazanımları desteklemeli, tema ve konuyla uyumlu olmalı. (*) ▪ Ölçme - değerlendirme çalışmaları öğrencilerin eleştirel düşünme, araştırma-inceleme, problem çözme, karar verme, yorumlama gibi becerilerini gösterebilecekleri şekilde düzenlenmiş olmalı. (DK) ▪ Ölçme - değerlendirme çalışmaları farklı güçlük düzeylerinde hazırlanmış olmalı. (DK) ▪ Ölçme - değerlendirme çalışmalarının öğrenme alanlarına dağılımında denge sağlanmalı. (DK) ▪ Değerlendirmede öğretmenin kullanacağı kural ve ölçütler net ve anlaşılır olmalı. (ÖK) ▪ Değerlendirme çalışmalarının cevap anahtarı bulunmalı. (ÖK) ▪ Kitap genelinde yer alan sorular ölçme – değerlendirme yöntem ve tekniğine uygun olmalı. (DK, ÇK) ▪ Alıştırmalara örnek soru ve cevap verilmeli. (DK, ÇK) ▪ Alıştırmaların cevap anahtarı bulunmalı. (ÖK) ▪ Alıştırmaların gerçekleştirilebilmesi için verilen uygulama alanları yeterli olmalı. (ÇK, DK) ▪ Yönlendirmeler, alıştırmayı tam karşılar nitelikte doğru ve eksiksiz verilmeli. (*) ▪ Bulmacalar doğru hazırlanmalı, eşleştirmeler tam verilmeli. (*) ▪ Kitap içerisindeki alıştırmalarda çeşitlilik sağlanmalı. (DK, ÇK) ▪ Temaya ait değerlendirme çalışmaları, tema sonunda konu yoğunluğu dikkate alınarak 10 ile 20 madde arasında düzenlenmeli. 	1,5
		En fazla eksiltilecek puan	100
DİL VE ANLATIM	(11)	<p>Yazım ve Noktalama Kurallarına Uygunluk (ÖK)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yazım hatası bulunmamalı. ▪ Noktalama hatası bulunmamalı. ▪ Noktalama eksikliği bulunmamalı. ▪ Gereksiz noktalama işareti kullanılmamalı. ▪ İfadelerin yazımında birlik sağlanmalı. <p>Dil Seçimi (ÖK)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yazı diline uygun nitelikte estetik bir dil kullanılmalı. ▪ Kullanılan dil nitelik ve nicelik bakımından (kelime seçimi, cümle yapısı, cümle ve metin uzunluğu) öğrenci düzeyine uygun olmalı. ▪ Terimler öğretim programının diline uygun olmalı. ▪ Her türlü kavram, terim ve adlandırmanın kullanımında nüsha genelinde ve takım hâlindeki nüshalar arasında birlik sağlanmalı. <p>Dil Bilgisi Kurallarına Uygunluk (ÖK)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kelime düzeyinde anlatım bozukluğu bulunmamalı. ▪ Kelime grubu düzeyinde anlatım bozukluğu bulunmamalı. ▪ Cümle düzeyinde anlatım bozukluğu bulunmamalı. 	0,25
		<p>Paragraf İçinde ve Paragraflar Arasında Anlam Bütünlüğünün Sağlanması. (ÖK)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Her paragraf bir konu etrafında toplanmalı. ▪ Paragraflar ana fikri desteklemeli. ▪ Paragraflarda gereksiz kelime ve cümle tekrarı bulunmamalı. ▪ Paragraftaki cümleler arasında kip uyumu sağlanmalı. ▪ Paragraftaki cümleler arasında çatı uyumu sağlanmalı. ▪ Paragraftaki cümleler arasında kişi uyumu sağlanmalı. ▪ Paragraftaki cümleler arasında uygun geçiş olmalı. ▪ Paragraflar arasında uygun geçiş ifadeleri olmalı. 	

TEKNİK TASARIM VE DÜZENLEME	Görsel Tasarım (12)	En fazla eksiltilecek puan	100
		<p>Teknik Tasarım ve Düzenleme (*)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Türk Bayrağı “Türk Bayrağı Kanun ve Tüzüğü”ne uygun özellikte verilmeli. ▪ Atatürk görselleri orijinaline uygun, nitelikli ve temiz baskı ile verilmeli. ▪ Görsel öğeler; kişi, zümre, kurum ve kuruluşları küçük düşürücü özellikte verilmemeli. ▪ Seri nüshalarda ve aynı nüsha içerisinde kapak, içindekiler, tema, bölüm ve ünite başı tasarımı hariç görsel öge tekrarı yapılmamalı. ▪ Görsel öğeler net ve temiz baskı ile verilmeli. ▪ Görsel öğeler incelenirken; Renklerde ilgi çekicilik, Estetik sayfa düzenleme, Gereksiz ayrıntıdan kaçınma, Yazı ve görsel öge dengesi, Sayfada aşırı yoğunluk ve boşluktan kaçınma, Özgün tasarım, Kolay algılama, Kompozisyon kurallarına uygun olma gibi unsurlara dikkat edilmeli. ▪ Temsilî resimler, resmî kurumlar ile bunlara bağlı birimlerin arşivlerinden seçilerek verilmeli. Tarihî fotoğraflar, temsilî resimler ve sanat eserleri kaynakça ile verilmeli. ▪ Görsel tasarımlar reklam unsuru içermeyecek şekilde düzenlenmeli. ▪ Görsel materyaller ve tasarımlar öğrencinin pedagojik gelişimine, seviyesine, gelişim basamaklarına uygun, çevresinden örneklerle düzenlenmeli. ▪ Görsel öğede figürler doğal ve estetik görünümde çizim (desen) ve renklendirme ile üslup bütünlüğü içinde verilmeli. ▪ Metin yazıları ve öğretime yardımcı unsurlarda kullanılan yazılar karakter, renk ve boyut olarak kolay okunabilir ve sistematik olmalı. ▪ Fotoğraf, resim, şekil, şema, grafik, tablo, harita gibi öğretime yardımcı unsurlar doğru adlandırma ve numaralandırma ile verilmeli. ▪ Madde imleri tutarlı ve estetik olmalı. ▪ Görsel materyaller metin ve alt yazıyla bütünlük oluşturmalı, metne uygun yerde verilmeli. ▪ Ders ve öğrenci çalışma kitabından öğretmen kılavuz kitabına alınan ilgili sayfalar aynı olmalı, kolay algılanabilir şekilde düzenlenmeli. 	0,5

NOT: Kitabın genel değerlendirilmesinde, toplam puanın% 5'i yardımcı unsur, % 75'i içerik, % 10'u dil ve % 10'u görsel tasarım puanlarından oluşur.

Puan Hesaplama Tablosu	SINIFLAR	Kazanım Sayıları	Kazanım Puanı*
	9. Sınıf	37	750/37=20,27
	10. Sınıf	44	750/44=17,04
	11. Sınıf	39	750/39=19,23
	12. Sınıf	35	750/35=21,42

Taslak ders kitaplarını inceleme ve değerlendirme ölçütleri 31/12/2009 tarihli ve 27449 sayılı (4.mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği ile 10/03/2011 tarihli ve 23 sayılı Kurul kararıyla kabul edilen ve Nisan 2011 tarihli ve 2643 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan İmam Hatip ve Anadolu İmam Hatip Lisesi Mesleki Arapça Dersi (9-12. sınıflar) Öğretim Programı ile ilgili diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda hazırlanmıştır.

Dr. Hüseyin ÇELİK Nurettin ARSLAN Dr. Yusuf AKGÜL Selahattin ÇAMYAR Fikri ÖZDEMİR Mehtap ERMAN Cemil ÇAVUŞ İsmail ŞAKALAK